

З Днем захисника України!

**Шановні наслідувачі козацької звитяги,
дорогі охоронці миру і спокою на нашій землі!**

Гучна козацька слава є нашою спільною національною гордістю й історичним спадком, що уособлює мужність, героїзм, незламність національного духу оборонців та визволителів рідної землі на всіх етапах її багатовікової історії.

День захисника України - свято кожного, хто в той чи інший час віддав свої знання, силу, мужність задля процвітання нашої держави, збереження її незалежності та територіальної цілісності, хто несе почесну варту на захисті народу України. Славою і водночас скорботою позначений цей день: на Сході нашої держави триває війна, що вже сьогодні забрала життя тисяч кращих синів України.

Висловлюємо велику вдячність і повагу всім, хто стоїть тепер в ім'я миру в Україні та схиляємо голови у жалобі за тими, хто віддав життя за Україну. Низький уклін всім землякам, хто захищав і продовжує захищати цілісність і суверенітет нашої Держави.

Андрій Козюра, генеральний директор ХАЕС, Михайло Гук, голова ППО ХАЕС

ГОТОВІ ДІЯТИ РІШУЧЕ

У повсякденній діяльності на військову частину 3043 Національної гвардії України покладені завдання щодо забезпечення надійної охорони Хмельницької АЕС та здійснення пропускового режиму на її території. Кожен військовослужбовець, що проходить тут службу за контрактом – фахівець свого напрямку, кожен управлінець, зв'язківець, водій, стрілець, контролер, снайпер чи кінолог – це спеціально навчений компетентний елемент цілого організму, який здатен при надзвичайних ситуаціях боронити стратегічний ядерний об'єкт та прилеглу територію від злочинних посягань будь-якого теоретичного нападника.

Коли постало питання захисту територіальної цілісності України та відсічі збройного нападу Росії на Донеччині та Луганщині, військовослужбовці нашої частини одними з перших вирушили у зону

державними нагородами за участь у захисті країни, сімдесят вісім – отримали статус учасника бойових дій.

Колектив військової частини 3043 – це велика дружна сім'я зі своїми традиціями та особливостями. На сьогоднішній день військова частина забезпечена найновішими зразками озброєння, серед яких протитанкові гранатомети зразка країн НАТО, пістолети, сучасні снайперські гвинтівки українського виробництва, прилади нічного бачення, тепловізори, тощо. Для безпечного перевезення особового складу частини осучаснено автомобільний парк броневантажними «КОЗАК-2», вантажними спеціальними автомобілями «МАЗ 6317х5», мікроавтобусами «Ford Transit». З метою покращення якості бойової підготовки використовується система лазерної імітації бою «СКІФ».

бойових дій з метою захисту мирного населення та звільнення їх від окупації проросійськими угрупованнями. П'ять військовослужбовців частини відзначені

У питаннях соціального захисту прав військовослужбовців за останні два роки здійснено ряд важливих кроків, зокрема у плані забезпечення житлом. Тридцять одна сім'я нетішинських гвардійців отримала грошову компенсацію за належне їм житло, здійснюється підняття житла за рахунок частини військовослужбовцям та їх сім'ям, а тим, хто ще не встиг створити власну сім'ю, за сприянням виконавчого комі-

тету Нетішинської міської ради надано можливість проживання у гуртожитках міста.

Гвардійці військової частини залучаються до проведення карантинних

заходів, як на території Нетішинської ОТГ, так і на ядерному об'єкті.

Одним із не менш важливих напрямків повсякденної роботи частини є участь у навчально-виховному процесі закладів освіти міст Нетішин, Острого, села Плужне, де військовослужбовці нашої частини проводять уроки мужності, зустрічі із учасниками бойових дій, надають всебічну підтримку у розвитку туристичних гуртків, організують виставки озброєння та військової техніки.

**Володимир Козак,
заступник командира частини
з виховної роботи**

БУДМАЙДАНЧИК ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ АЕС ГОТОВИЙ ДО ДОБУДОВИ ЕНЕРГОБЛОКІВ – ЕНЕРГОАТОМ

У Хмельницькій атомній електростанції продовжує працювати робоча група з опрацювання питань будівництва енергоблоків №3 та №4. Впродовж тижня її представники вже вивчили стан майбутніх будівельних майданчиків. Про це повідомили у пресслужбі «НАЕК «Енергоатом».

За її інформацією, фахівці цієї робочої групи дійшли до висновку, що стан майбутніх будівельних майданчиків обох енергоблоків є задовільним. Вони придатні для облаштування виробничих і монтажних зон всіх етапів будівництва, подальшого монтажу, запуску та випробувань енергоблоків.

«Серед найважливіших питань майбутнього будівництва, яким фахівці робочої групи приділили окрему увагу, стала оцінка технічного стану підйомних кранів. Один з них, кран данської компанії «Kroll Kranes», є найвищим в Україні. Він встановлений на майданчику

ХАЕС і призначений для забезпечення будівельних та монтажних робіт двох енергоблоків», - повідомили у пресслужбі «НАЕК «Енергоатом».

Також там додали, що завершальним етапом роботи цих фахівців стане підготовка завдання про склад робіт підготовчого періоду будівництва енергоблоків третього та четвертого енергоблоків Хмельницької АЕС.

Нагадаємо, ця робоча група, до складу якої увійшли фахівці різних профільних компаній, почала працювати над вивченням питання будови енергоблоків Хмельницької АЕС з 22 вересня. Саме того дня президент підписав указ, в якому доручив членам Кабміну впродовж двох місяців подати на розгляд Верховної Ради України два законопроекти, що стосуються питань вітчизняної ядерної енергетики. Один з них має розв'язати питання розміщення, проектування та будови енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС.

Також нагадаємо, 9 вересня під час візиту на Хмельницьку АЕС, Володимир Зеленський заявив, що вбачає доцільність будови двох енергоблоків ХАЕС. Тоді ж він пообіцяв винести необхідний для запуску цього процесу указ. Крім того, Президент пообіцяв доручити уряду розв'язати проблему заборгованості перед галуззю ядерної енергетики.

На початку серпня тимчасовий виконавець обов'язків президента державного підприємства «НАЕК «Енергоатом» Петро Котін заявив, щоб розпочати будову енергоблоків ХАЕС, зокрема пошуку необхідних коштів, необхідно, щоб Верховна Рада України прийняла відповідний законопроект. Він вважає, що це питання буде розв'язано до кінця цього року.

Наразі третій енергоблок зведений орієнтовно на 75 відсотків, а четвертий – на 15 відсотків. За нинішніми цінами, їх будову оцінюють у 76,8 мільярда гривень.

ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ ДОДАТКОВІ ПАСИВНІ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ

На енергоблоках ХАЕС реалізуються заходи Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки (К(з)ПБ) енергоблоків атомних електростанцій України. Наразі на першому енергоблоці ХАЕС впроваджуються системи примусового скидання тиску з герметичної оболонки.

За словами начальника лабораторії налагодження та реконструкції систем вентиляції ЦВІК Бориса Вітковського, така система забезпечить додатковий захист герметичної оболонки. Система розрахована на випадок важких аварій, коли зростання тиску у герметичній оболонці сягатиме понад п'ять кілограм на сантиметр квадратний, що перевищує проектні розрахунки.

При аварійному скиданні тиску передбачається встановлення фільтруючого обладнання. Компанія Skoda, яка спеціалізується на обладнанні енергоблоків АЕС з

реакторами ВВЕР-1000, виготовила апарат Скрубер Вентурі, який здійснюватиме очищення парогазової суміші шляхом високошвидкісної «мокрої» фільтрації. Фільтрація передбачає перемішування та очищення парогазової суміші через розчин, який знаходиться у емності, а після цього через мікрОВОЛОКОННИЙ фільтр відбуватиметься доочищення. Впровадження цієї системи мінімізує радіаційний вплив на навколишнє середовище і населення у випадку здійснення аварійного «фільтрованого» скидання парогазової суміші з герметичної оболонки.

«Ця система працює у пасивному режимі, її впровадження значною мірою сприятиме очищенню від продуктів, що утворюються у процесі важкої аварії у гермооболонці, щоб не забруднювати навколишнє середовище при скиданні тиску. Важливо, що система не потребує додаткового живлення, яке може бути від-

сутнім під час важкої аварії, та втручання персоналу», - зауважив Борис Вітковський.

Наразі обладнання для першого енергоблоку ХАЕС пройшло вхідний контроль і знаходиться у монтажній зоні, де розпочато роботи із встановлення обладнання. За умовою договору, виробник здійснює супровід монтажу та подальше його випробування. На базі навчально-тренувального центру виробником проведено навчання для персоналу ХАЕС, який буде залучений до експлуатації та ремонту відповідного обладнання.

Встановлення пасивних систем безпеки – міжнародна тенденція та вимога, що входить до переліку «пост-Фукусімських» заходів. Тому таке обладнання вже закуплене і для другого енергоблоку Хмельницької АЕС. Фінансує цей захід К(з)ПБ Європейський банк реконструкції та розвитку.

Олена Веселова

ЗА УЧАСТІ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЕНЕРГОАТОМ ТА WESTINGHOUSE ПІДПИСАЛИ КОНТРАКТ ПРО ПОСТАЧАННЯ ЯДЕРНОГО ПАЛИВА ДЛЯ РЕАКТОРІВ ТИПУ ВВЕР-440

За участі Президента України Володимира Зеленського підписано угоду між ДП «НАЕК «Енергоатом» та компанією Westinghouse про постачання ядерного палива для реакторів типу ВВЕР-440 Рівненської АЕС. З боку України документ підписано очільником Енергоатома Петром Котиним, а від Westinghouse президентом і головним виконавчим директором Westinghouse Патріком Фрагманом (Patrick Fragman). На підписанні контракту також були присутні керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак, голова Державної інспекції ядерного регулювання України Григорій Плячков та віцепрезидент Енергоатома Герман Галущенко.

Контрактом передбачено впровадження у експлуатацію паливних збірок для реакторів типу ВВЕР-440 виробництва Westinghouse на ВП «Рівненська АЕС». Постачання тепловидільних збірок (ТВЗ) в Україну планується розпочати з 2024 року з партії ТВЗ для проведення етапу дослідної експлуатації. Передбачається можливість виробництва частини комплектуючих тепловидільних збірок для ВВЕР-440 виробництва Westinghouse на ВП «Атоменергомаш» НАЕК «Енергоатом».

Коментуючи підписання контракту, Президент України Володимир Зеленський зазначив, що досягнуті між Енергоатомом та Westinghouse домовленості стали останнім кроком на шляху повної диверсифікації джерел постачання ядерного палива в Україні. «Угода між Енергоатомом і Westinghouse є продовженням плідного 20-річного партнерства України та США з диверсифікації постачання палива на українські АЕС і свідчить про невпинний рух нашої країни до вибудови власної енергетичної безпеки та незалежності», - зазначив глава держави.

Петро Котін подякував Володимиру Зеленському за всебічну підтримку атомної генерації та висловив впевненість у подальшій плідній співпраці Енергоатома та Westinghouse. «Ми робимо черговий крок у реалізації програми з диверсифікації ядерного палива і першими в Європі розпочинаємо використання палива компанії Westinghouse для ядерних блоків типу ВВЕР-440. Це – важливе рішення не тільки для України, але й для усіх країн європейського континенту, які експлуатують блоки ВВЕР-440, адже воно спирається на Європейську стратегію енергетичної безпеки», - наголосив очільник Енергоатома.

Патрік Фрагман відзначив значний внесок українських фахівців у спільну роботу з впровадження ядерного палива виробництва Westinghouse для українських АЕС та висловив впевненість у розширенні співпраці з Енергоатомом. «Ми раді, що Енергоатом вчергове продемонстрував свою впевненість у якості ядерного палива компанії Westinghouse, - підкреслив він. - Завдяки цій важливій угоді ми продовжуємо свою працю на користь енергетичної безпеки України та зосереджуємось на подальшому вдосконаленні експлуатаційних характеристик нашої продукції. Westinghouse також сподівається й надалі лишатися стратегічним партнером Енергоатома і в інших перспективних проєктах».

Він підтвердив готовність Westinghouse взяти участь у проєкті добудови третього та четвертого енергоблоків ХАЕС. «Ми могли б брати участь у цьому проєкті – це сто-

сується поставок і палива, і деяких інших систем, наприклад АСУТП (автоматизованих систем управління технологічним процесом), якщо Енергоатом вважатиме такі пропозиції вигідними для себе й корисними для країни», - уточнив представник Westinghouse.

Крім того, сторони підписали Протокол про наміри з розвитку співробітництва між компанією «Westinghouse» та Відокремленим підрозділом Державного підприємства «НАЕК «Енергоатом» - «Атоменергомаш». Серед домовленостей:

- виготовлення «Атоменергомаш» компонентів палива компанії Westinghouse з ринком збуту за межами України,
- збільшення номенклатури компонентів палива, які можуть виготовлятися ВП «Атоменергомаш»,
- виробництва обладнання для інспекції палива ВВЕР-1000 та/або ВВЕР-440.

“САМЕ НА АТОМНІЙ ГЕНЕРАЦІЇ БАЗУВАТИМЕТЬСЯ ВСЯ ЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ І ЗА 20, І ЗА 50 РОКІВ”

30 вересня 2020 року відбулося засідання Науково-технічної ради ДП «НАЕК «Енергоатом», на якому було обговорено проєкт «Концепції довгострокової Державної цільової економічної програми розвитку атомної енергетики».

Окрім членів Науково-технічної ради (НТР) Енергоатома, яку очолює т. в. о. першого віце-президента «НАЕК «Енергоатом» - технічний директор Юрій Шейко та до складу якої входять основні технічні фахівці Компанії, головні інженери всіх вітчизняних АЕС і провідні експерти в атомній енергетиці, - у засіданні взяли участь очільник Енергоатома Петро Котін, віцепрезидент Компанії Герман Галущенко та ветерани атомної енергетики, які свого часу стояли у витоків ядерної галузі в Україні.

Метою засідання було прискорення розробки «Довгострокової програми розвитку атомної енергетики» в межах реалізації Енергетичної програми України на період до 2035 року. Формат документа і порядок його розроблення визначено Постановою Кабміну № 106 від 31.01.2007 року: спочатку розробляється Концепція Програми, далі сама Програма. Відреагувавши на Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо стабілізації ситуації в енергетичній сфері та подальшого розвитку ядерної енергетики» від 22 вересня 2020 року, Енергоатом вирішив максимально пришвидшити обговорення Концепції та залучити якомога більшу кількість фахівців і експертів.

Очільник «НАЕК «Енергоатом» Петро Котін зазначив, що Компанії потрібні цільові критерії виконання програми. «Одним з таких критеріїв, - сказав він, - ми бачимо частку атомної енергетики в загальному балансі електроенергії, що споживається в країні. Сьогодні ми говоримо про 56% і маємо в межах своєї програми

наполягати, щоб ця частка принаймні не знижувалася і навіть зросла до рівня Франції, у якій вона дорівнює 70%, завдяки чому населення країни має справді дешеву, безпечну та екологічну електроенергію».

Головне – чітко визначити основні напрями розвитку галузі, вважає керівник Компанії, та розгорнути їх в окремих розділах програми:

- адміністративна сфера (підпорядкування Енергоатома, корпоратизація та ефективне управління Компанією, управління усіма суміжними процесами),
- безпечна експлуатація енергоблоків та все, що з цим пов'язано,
- будівництво нових енергоблоків,
- розвиток науково-технічної сфери,
- розвиток виробничо-технологічного комплексу,
- освіта та підготовка кадрів для атомної галузі.

«Все це ми обговорювали з Президентом держави, ділилися своїм баченням подальших дій та розвитку й своїм бажанням та прагненням зробити Україну самодостатньою з точки зору ядерних технологій, - зазначив Петро Котін. - Ми ставимо перед собою амбітну мету - за 7-10 років відновити будівничі технології атомних енергоблоків для використання їх в Україні та за її межами. Ми готові захищати атомну енергетику, оскільки впевнені, що саме на ній базуватиметься вся енергетика України і за 20, і за 50 років!» - підсумував керівник Енергоатома.

Під час засідання пролунали не лише пропозиції, а й зауваження щодо основних положень Концепції. Зокрема, провідний експерт у сфері атомної енергетики Віктор Шендерович вважає, що довгострокова програма має розроблятися щонайменше до 2050 року, а не 2035-го, оскільки «15 років – це не строк для атомної енергетики», а лише певний етап. Тому, на його думку,

саме в Концепції, а не в Програмі, «мають бути викладені всі питання розвитку галузі до 2050 року: як відбуватиметься виробництво електроенергії, що буде із заміщувачими потужностями, з продовженням експлуатації енергоблоків АЕС», ресурсною базою палива, якою взагалі буде роль атомної енергетики в енергокомплексі України тощо.

Колишній гендиректор ЗАЕС і почесний президент Українського ядерного товариства Володимир Бронніков зауважив, що в Україні наразі можливості атомної генерації використовуються, на жаль, неефективно, тому питання підвищення її ефективності має бути в пріоритеті. Для цього в Концепцію слід закласти аналіз, чому Україна хоче розвивати атомну енергетику. Ми повинні думати не тільки про базові потужності, але і про маневрові атомні потужності, забезпечити збільшення виробництва електроенергії та зменшення її вартості для кінцевих споживачів, а також зменшення викидів CO₂. «Ми маємо показати населенню, що здатні вирішити ці проблеми, що братимемо участь у розвитку регіонів та регіональної інфраструктури, і роз'яснити всю програму дій. Концепція має бути переглянута з позиції, що атомна енергетика пропонує Україні», - переконаний Бронніков. А «НАЕК «Енергоатом», вважає експерт, має стати комплексною компанією, яка забезпечуватиме і пікові потужності, і маневрові, і зробить Україну самодостатньою в плані ядерного палива, а також і виробничих, і технологічних, і наукових потужностей, чого не може досягнути жодна інша енергетична компанія в Україні.

Члени Науково-технічної ради Енергоатома більшістю голосів підтримали проєкт Концепції – з урахуванням усіх пропозицій та зауважень, які було озвучено під час засідання.

ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ АЕС У ВЕРЕСНІ

У вересні Хмельницька атомна електростанція виконала планове завдання із виробництва електроенергії у на 100,5%. За дев'ять місяців поточного року ХАЕС цей показник склав 102,2%.

У вересні перший енергоблок ХАЕС виробив 716,65 млн кВт*год електроенергії. Коефіцієнт використання встановленої потужності (КВВП) на першому енергоблоці ХАЕС становив 99,53%.

На другому енергоблоці ХАЕС триває планово-попереджувальний ремонт. З початку року Хмельницькою АЕС вироблено 8 798,09 млн кВт*год електроенергії при плані 8 609 млн кВт*год електроенергії.

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах не зазнав змін, знаходиться на рівні, що відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ Є ПРІОРИТЕТНИМ ЗАВДАННЯМ

Основним напрямком роботи працівників відділу ядерної безпеки є контроль за поводженням зі свіжим та відпрацьованим ядерним паливом, а також супроводження його експлуатації в активній зоні реактора. Під контролем фахівців перебувають такі напрями, як контроль якості ядерного палива, проведення вхідного контролю палива, його належне зберігання, безпечне використання, виконання нейтронно-фізичних розрахунків, контроль відповідності вимогам нормативних та виробничих документів під час експлуатації, відправлення відпрацьованого ядерного палива, тощо. Забезпечення безпеки під час поводження з ядерним паливом, зокрема і при його експлуатації в активній зоні реактора, є пріоритетним завданням відділу ядерної безпеки.

Розповідаючи про задачі, які ще потрібно вирішити відділу ядерної безпеки під час поточного планового попереджувального ремонту енергоблоку №2, начальник відділу Леонід Вайнер особливу увагу приділив: завершенню формування наступного 16-го паливного завантаження, проведенню контрольних операцій з ядерним паливом та організації і проведенню інспекторської перевірки МАГАТЕ.

Важливою є підготовка до використання стенда інспекції та ремонту палива компанії Westinghouse. Інспекцію планується провести для восьми тепловиділяючих збірок, які працювали у складі активної зони, а зараз знаходяться у басейні витримки енергоблоку №2. На Хмельницькій АЕС така інспекція буде проводитись вперше. Стенд вже прийнятий у промислому експлуатацію. Дослідні експлуатації попередньо він пройшов на енергоблоках ВЕЕР-1000 Рівненської та Запорізької АЕС. За основним призначенням стенд був розрахований на роботу з ядерним паливом компанії Westinghouse, але згодом, на підставі відповідних обґрунтувань та погоджень із Держатомрегулювання, його було модернізовано для роботи з тепловиділяючими збірками альтернативних конструкцій (ТВЗА), які традиційно експлуатуються на наших енергоблоках. За допомогою стенду можливо виконати виміри вигину та скручування ТВЗА, подовження ТВЗА, розміру ТВЗА «під

ключ», подовження твел і зміну зазорів між твел ТВЗА, товщини оксидної плівки на оболонці твел, виконати детальну оцінку зовнішнього вигляду ТВЗА. Такі виміри та оцінки дозволять отримувати більш детальну інформацію про стан паливних касет, що експлуатуються.

До кінця цього року згідно із планами Хмельницька АЕС має отримати ще одне постачання «свіжого» ядерного палива. Організація його приймання та вхідного контролю є функцією відділу ядерної безпеки. Безпосередньо вхідний контроль буде проведений персоналом відділу разом із фахівцями відділу технічного контролю і працівниками енергоремонтного підрозділу. Сумісна робота висококваліфікованих фахівців цих підрозділів дозволить забезпечити відповідність ядерного палива, що буде використовуватись на наших енергоблоках, усім встановленим критеріям.

Під час зустрічі із представниками станційних ЗМІ Леонід Вайнер сказав, що питання впровадження на енергоблоках нашої АЕС ядерного палива компанії Westinghouse відноситься до компетенції Енергокомпанії, і в разі прийняття компанією такого рішення, фахівці відділу ядерної безпеки Хмельницької АЕС готові приступити до його виконання.

Розповідаючи про основні напрями роботи, Леонід Вайнер високо оцінив професійні якості колективу відділу ядерної безпеки, зазначивши, що тут трудяться справжні інтелектуали, які постійно підвищують свій професійний рівень. Фахівці прагнуть розвиватись, адже забезпечення безпеки при експлуатації атомної станції є пріоритетом у відношенні до економічних та виробничих цілей. Особисто начальнику імпує ініціативність та бажання професійного росту у молодих спеціалістів. Нещодавно два молодих фахівця відділу брали участь у конкурсі наукових доповідей, що проводився на нашій атомній станції, та здобули переконливі перемоги у своїх категоріях і одержали право захищати честь Хмельницької АЕС на рівні Енергокомпанії.

Діяльність відділу ядерної безпеки безпосередньо пов'язана із підвищенням рівня безпеки працюючих енергоблоків. Це відповідальна місія. Невипадково, що його

фахівці, які займаються обґрунтуванням безпеки паливних завантажень та виконують нейтронно-фізичні розрахунки, проходять відповідне навчання, а також підтримку кваліфікації та атестацію. Це відбувається на базі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (НТУУ «КПІ»). Вони стають слухачами курсу лекцій викладачів та науковців НТУУ «КПІ», беруть участь у практичних заняттях та складають відповідні іспити, після чого отримують атестат на право виконання розрахунків. Атестація має термін дії, його періодично потрібно підтверджувати складанням відповідних іспитів. Фахівці відділу, що займаються обліком і контролем ядерних матеріалів, також проходять відповідне додаткове навчання і підтримку кваліфікації у центрі ім. Джорджа Кузмича у Інституті ядерних досліджень Національної академії наук України, у відповідності із вимогами Державної системи обліку та контролю ядерних матеріалів, Держатомрегулювання та МАГАТЕ.

Олександр Шустерук
Фото автора

ВИВЧАЛИ ПОТРЕБИ АТОМНИКІВ У ЗАСОБАХ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У навчально-тренувальному центрі Хмельницької АЕС відбулась презентація засобів індивідуального захисту, які виготовляє та реалізовує компанія OZON. Її представник Ігор Семенець розповів про основні напрями діяльності. За його словами, компанія OZON розпочала свою діяльність у 1994 році. За цей період вдалося завоювати лідируючі пози-

ції на ринку серед виробників спецодягу та засобів індивідуального захисту. Великий досвід є у проектуванні та розробці спецодягу, робочого одягу, спецвзуття, захисних окулярів, робочих рукавиць. Виготовлену продукцію можна отримати як зі складу, так і замовити пошиття спецодягу та корпоративного одягу за індивідуальними ескізами.

Для працівників електростанції, які опікуються питаннями охорони праці у підрозділах, гості продемонстрували різні види засобів індивідуального захисту, основу яких складали спецвзуття та спецодяг. Саме така продукція масово використовується у тих чи інших напрямках виробничої діяльності. Учасників презентації цікавили технічні характеристики окремих видів продукції та можливість їх використання у різних середовищах під час ремонтних кампаній. Заступник начальника по роботі з персоналом транспортного цеху Ігор Дмитришин сказав, що для потреб автомобілістів потрібен одяг, який придатний для роботи з паливно-мастильними матеріалами, кислотами.

- Це перший візит представників компанії OZON на діючу АЕС. Для нас важливо вивчити потреби атомників у засобах індивідуального захисту, які надійно будуть експлуатуватись у різних за складністю режимах. Для цього є всі можливості, - наголосив Ігор Семенець.

Наш кор.

ЯК ВБЕРЕГТИ СВОЮ ОСЕЛЮ ВІД ВОГНЮ

Найпоширенішою причиною виникнення займань у помешканнях людей є:

- паління у ліжку;
- несправність та перевантаження електромережі;
- недбале ставлення до стану пічного опалення.

Рятувальники звертаються із проханням дбати про пожежну безпеку у власному житлі та надають практичні поради як запобігти трагедії:

- не залишайте малолітніх дітей без нагляду, та не дозволяйте їм бавитися сірниками;
- якщо ви обігріваєте помешкання за допомогою пічного опалення, обов'язково перевірте його справність;

- біля кожної печі перед топковим отвором має бути захисний металевий лист розміром не менше 0,5 x 0,7 м;

- усі димові труби та стіни на горіщі, через які прокладено димові канали, повинні бути заштукатурені й побілені;

- золу й шлак, що їх видаляють із топки, необхідно заливати водою та виносити в спеціально відведені місця;

- не дозволяється висипати золу й шлак поблизу будівель;

- слідкуйте за станом та справністю електромережі;

- у разі виходу з приміщень не залишайте увімкненими електроприлади;

- не паліть у ліжку;

- намагайтеся уникати перевантаження електричних мереж, не вмикайте одночасно побутові електроспоживачі великої потужності.

Пам'ятайте, що майже кожній пожежі можна запобігти! Для цього слід обов'язково обговорити в сім'ї не тільки заходи щодо запобігання пожежі, а й порядок дій у разі її виникнення: спосіб виклику Служби порятунку, гасіння пожежі в початковій стадії, безпечні маршрути виходу з приміщення.

ЯК ДІЯТИ, ЯКЩО ПОЖЕЖА ЗАСТАЛА ВАС У ПРИМІЩЕННІ

Ви прокинулись від шуму пожежі й запаху диму, - не сідайте в ліжку, а скотіться з нього на підлогу та повзіть під хмарою диму до дверей вашого приміщення, але не відчиняйте їх відразу;

обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні, якщо двері не гарячі, то обережно відчиніть їх та швидко виходьте, а якщо двері гарячі - не відчиняйте їх, дим та полум'я не дозволять вам вийти;

щільно закрийте двері, а всі щілини й отвори заткніть будь-якою тканиною, щоб уникнути подальше проникнення диму та повертайтеся поповзом у глибину приміщення і приймайте заходи до порятунку;

присядьте, глибоко вдихніть повітря, розкрийте вікно, висуньтеся та кричіть "Допомо-

жіть, пожежа!", а якщо ви не в змозі відкрити вікно - розбийте віконне скло твердим предметом та зверніть увагу людей, які можуть викликати Службу порятунку;

якщо ви вибрались через двері, зачиніть їх і поповзом пересувайтесь до виходу із приміщення (обов'язково зачиніть за собою всі двері);

якщо ви знаходитесь у висотному будинку не біжіть вниз крізь вогнище, а користуйтеся можливістю врятуватися на даху будівлі, використовуйте пожежну драбину, під час пожежі заборонено користуватися ліфтами.

3 державний пожежно-рятувальний загін ГУ ДСНС України у Хмельницькій області

ЗАКЛЮЧАЙТЕ ДОГОВОРИ ІЗ СІМЕЙНИМИ ЛІКАРЯМИ

На території ВП ХАЕС до 23 жовтня працюватиме представник КНП Нетішинської міської ради «Центр ПМСД» щодо оформлення та перереєстрації декларацій із сімейними лікарями. (Потрібні документи: паспорт, ідентифікаційний код).

"Я БАЧИЛА, ЯК ХЛОПЦІ ЗДАЮТЬСЯ"

Першою жінкою-водолазом в історії українських Збройних сил стала 19-річна Катерина Нікітенко. В її обов'язки входить розчищення акваторії моря та перевірка суден на наявність вибухівки. Водолазний корабель «Нетішин» причетний до її служби.

"Вода - моя стихія"

Пірнаєш. У воді темно та холодно, мул заважає орієнтуватися. Це давить психологічно, але я не панікую.

Після теплої та світлого басейну завжди складно занурюватись у відкрите море.

Загалом під водою я провела понад двадцять годин, але злякалась лише одного разу.

Тоді мій сигнальний кінець зачепився, і нога з ластом потрапила в петлю на глибині 12 метрів (сигнальний кінець - канат, призначений для зв'язку між водолазами та для аварійного підймання. - Ред.).

Зовсім забула, що на спорядженні є ніж, яким можна перерізати канат.

Тоді я вперше справді злякалась, але швидко згадала, чого нас вчили у Водолазній школі, та виплуталась.

З плаванням у мене завжди все було добре. Я виросла на лимані в Роздільнянському районі, часто приїжджала на море в Одесу.

У воді почувуюся живою та щасливою. Вода - моя стихія.

Коли бачиш, як хлопці опускають руки, не маєш права здатися.

Я не одразу зрозуміла, ким хочу бути у Збройних силах, але те, що буду служити, знала завжди.

Згадую, як у 14 років мене приголомшили події в Україні (Майдан 2014-го, анексія Криму та подальша війна на Донбасі - Ред.). Рідні постійно дивились новини та дуже хвилювались.

Тоді я вирішила, що буду захищати свою землю.

В армії

До армії пішла не тільки я - мама підписала контракт на день пізніше.

Спочатку я влаштувалась на посаду фельдшера у Водолазній школі, а потім вирішила зануритись сама.

Дівчат-військовослужбовців у Збройних силах багато, але щоб серед водолазів...

Хлопці були спантелечені та до останнього не розуміли, як тендітна дівчина може підняти 30-40 кілогра-

мів вантажу та працювати під водою. Відверто кажучи, спорядження не таке вже й важке.

Так, були жарти про те, що дівчина на кораблі - до лиха, але це мене не ображало. Навпаки, мотивували бути на рівні з хлопцями.

Тренувалися ми два місяці - проходили теоретичну та практичну підготовку.

Нам намагалися створити реальні умови загроз для життя: напади противника, аварійні ситуації. Вчили боротися зі страхом. Наприклад, із зав'язаними руками та ногами без маски та трубки на глибині п'ять метрів збирали водолазні предмети.

Після іспиту на допуск до практичних водолазних спусків - кожен день у море. Це був найочікуваніший етап навчання. За повний курс треба було провести 650 хвилин під водою.

Коли ти бачиш, як хлопці здаються та опускають руки на пів шляху, розумієш, що повинна викладатися, як можеш.

30 метрів під водою

Так я і дійшла до фінального випробування - спуску на 30 метрів.

Хоч це і було в січні, але з погодою пощастило. Море було тихим та чистим, хіба трохи холодним. Ми виходили в море на судні "Нетішин" і це було дуже зворушливо!

Після того, як здобула нову кваліфікацію, вільного часу майже немає, бо поєдную фельдшерську та водолазну роботу.

Тим паче, готуюсь на лідерські курси до Миколаєва. Хочу стати інструктором-водолазом та планую йти по сходах вище. Мрію стати водолазним спеціалістом.

Чи є ризики у цій сфері? Так!

Звичайно, але якщо ти цілеспрямована і бачиш себе у водолазній справі, - набирайся сил, йди до мети та уважно стеж за сигнальним кінцем, щоб не зачепитись (Сміється. - Ред.).

Ганна Гринів

ДУША ІЗ РІДНОГО КРАЮ НА СТЯГУ ДОМ СОНЦЕ І СЛОВО НЕСЕ

та. Життєвий досвід, чесна кропітка праця журналістки невід'ємні від літературного надбання Людмили Васишиної (Рудковської).

Працюючи у нетішинському часописі управління будівництва ХАЕС «Енергобудівник», вона поєднує професію журналістки і мистецтво віршування. Авторка численних поетичних книг, учасниця колективних збірок та літературних альманахів, перекладачка, літературний редактор, вона довгий час була членом літературної студії «Натхнення» при міській ЦБС. Згодом оселилась у Хмельницькому, де далі торує журналістською нівою.

Щойно побачила світ нова книга поезій Людмили «Душа і перо». Злет на двох крилах: журналістики і поезії. Авторка, безумовно, знає ціну поетичному слову:

А Муза щира відповідь дала:
«Мене ти знаєш,

давню чарівницю.

Багата я на відкриттів
дів,

На трепетних польотів
сині птаці...»

(З вірша «Щира муза»).

У творчості поетки сокровенні почуття поєднано-злиті. Поезія Людмили Васишиної оригінальна й художньо вартісна - справжній скарб, який заграє усіма гранями і барвами жіночої лірики.

Час вивів...

На зорі віршованих секретів
Спалахнула істина згори:

Де живеш, там і співай,

поете.

І про тих, хто поруч, -

говори...

(Із збірки «Душа і перо»).

Відчиняй, поетесо, вікно у сад білопінний - райське диво краси, диво першої строфи, для спалаху кожної літери.

Володимир Терновий

Фото з архіву редакції

ВРАЖЕННЯ ШОТЛАНДСЬКОГО СВЯЩЕННИКА ВІД ОСТРОГА 19-ГО СТОЛІТТЯ

Шотландський священик Ебенезер Гендерсон подорожував по Російській імперії у 1821 році. Перш за все його цікавило релігійне минуле і сучасне побачення ним земель. Розповідь про свою мандрівку він умістив у видання Biblical Researches and Travels in Russia. Гендерсон поїхав з Луцька в Острогоз. Пропонуємо його враження від цієї поїздки.

Земля між Луцьком та Острогом дуже родюча. Хоча в перспективі ви не побачите гір, але загальний вигляд, особливо на захід, з його горбистою поверхнею, по якій пролягає дорога, вказує на близькість Карпатського ланцюга.

Наш під'їзд до Острога сильно гальмувався піщанистою дорогою. Позаяк вона пролягає через густий ліс, ми не могли її оминати, переїхавши на іншу сторону, як ми це часто робили на відкритій місцевості. Після того, як закінчився ліс, ми виїхали на широке болото, розділене річкою Горинь, яка колись була кордоном між Червоною Руссю та київським князівством.

31-го числа, перед від'їздом з Острога, я вийшов на вершину узвишся, на схилах якого збудоване місто, щоб подивитися на місце пам'ятного видання релігійної і слов'янської літератури, де випустили перше видання всієї слов'янської Біблії. Будинок, в якому вона

була надрукована, розташована в нижній частині міста і тепер там живе єврей. Якби не католицизм, який вороже ставився до загального поширення Письма, місце могло б сформувати чудове сховище примірників Біблії, доповнене волинським зразком, і таким чином сприяти своїй первинній меті. Тепер будинок нічого не має, крім стін, які недавно поглинув вогонь.

Місто кишить євреями, які мають кілька синагог і дві друкарні. Одна з них здійснила тільки одне видання, а саме Manual of Devotion, які є в німецьких синагогах. В іншій я знайшов четвертину Єврейської Біблії, текст якої супроводжувався коментарями Раші, одного з найбезглуздіших єврейських тлумачів, який, правда, користується великою пошаною серед засліплених євреїв. Типи, використані для друку обох робіт, були хороші, але папір, синього кольору, мав дуже низьку якість, як і в більшості єврейських друкарень в Польщі. Краще видання, що я бачив, це Єврейський Псалитр, випущений у маленькому місті Славута (оґлїчух) у сорока або п'ятдесяти верстах від Острога. Зроблений у формі ін-октаво, він має значно більші за розміром символи. У цьому виданні також текст супроводжується коментарями Раші.

«Хроніки Любарта»

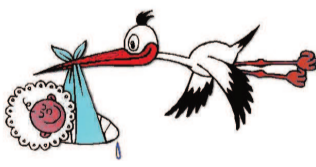
ПОПОВНЕННЯ

З 1 по 8 жовтня 2020 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 10 немовлят: 6 дівчаток і 4 хлопчики. Нетішинських немовлят цього разу 5: 3 дівчинки і 2 хлопчики.

Мамою найбільшої новонародженої дитини стала нетішинка Діана Святославівна Савчук.

Її донечка народилася вагою 3990 грамів при зрості 55 сантиметрів.

Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї. Дані на 9 годину 8 жовтня 2020 року.

ПЕРСПЕКТИВА

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція. Головний редактор В.П.Гусаров, тел.: 6-37-84
Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.haes.org.ua; E-mail:gusarov.viktor@khnp.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 1625. Тираж 1000 екз. Обсяг 1 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС.

Віддруковано у видавництві "А-Прінт", м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. 52-27-37. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.